

Partijprogramma SP

Zorg

In de afgelopen jaren heeft de regering er werk van gemaakt om de zorg open te stellen voor de markt, met als achterliggend idee dat de vrije markt zou zorgen voor onderlinge concurrentie tussen zorgverzekeraars, zorgverleners en farmaceuten. Dit zou dan ten goede komen aan de burger.

Het experiment heeft nu enkele tientallen jaren geduurd, en het resultaat is alles behalve wat er voorgesteld is: het huidige octrooirecht in de farmaceutische industrie voorkomt elke vorm van concurrentie en werkt monopolies in de hand, waarmee zij enorme winsten boekt over de rug van de zorgbehoevende burger, en om de prijzen in de zorg te drukken wordt er ernstig ingeleverd op de kwaliteit van de zorg. Het eigen risico, wat in het leven is geroepen om mensen een bewust te maken van de kosten van zorg, hebben als effect dat mensen noodzakelijke zorg vermijden.

De zorg is geen markt. Geen concurrentie en winstbejag, maar de gezondheidszorg van mensen en de aandacht voor de patiënt horen centraal te staan. Zorg, van de huisarts tot de ouderenzorg, moet voor iedereen onvoorwaardelijk beschikbaar zijn. Daarom gaat het huidige zorgsysteem flink op de schop. Er komt een Nationaal ZorgFonds, waardoor we geen particuliere zorgverzekeraars meer nodig hebben. De tandarts, fysiotherapie en de geestelijke gezondheidszorg komen voor iedereen in het basispakket. Het eigen risico dient zijn doel niet en zal daarom worden afgeschaft. We maken premies inkomensafhankelijk zodat de zorgtoeslag overbodig wordt en mensen toch de zorgpremie kunnen betalen.

- Nummer één probleem in de zorg terugdringen: administratieve lasten van werknemers
- Strengere richtlijnen en handhaving bij thuiszorginstellingen
- Het invoeren van een Nationaal ZorgFonds, zonder eigen risico
- Zorgpremies worden inkomensafhankelijk
- Hulpverlening, farmaceutische industrie, en ambulancezorg worden genationaliseerd
- Inentingen verplicht stellen
- Minder gevangenis praktijken in verzorgingshuizen; investeren in domotica om eenzaamheid en isolatie ouderen tegen te gaan
- Landelijk uitrollen VGZ Rotterdampakket (tot 130% minimum inkomen)

Werk & Inkomen

De SP pleit voor volledige automatisering en volwaardige werkgelegenheid.

Door privatisering, verhoogde pensioenleeftijd en flexcontracten zijn problemen als massawerkloosheid, eeuwige stages en 'nep-banen' dagelijks aan de orde. De SP wil, in tegenstelling tot een vrije markt, een democratisch gestuurde economie. Om meer werk te scheppen moet de overheid middelen vrijmaken om zelf een uitgebreid investerings- en stimuleringsprogramma te verwezenlijken. Dit dient gedaan te worden door middel van milieuvriendelijke productie, energiebesparing en ontwikkeling van schone energiebronnen, sociale woningbouw, onderwijs en zorg. Om economisch herstel en werkgelegenheidsmaatregelen te financieren moeten geldstromen (zoals kapitaalexport) onder democratische controle worden gebracht. Naast het aanboren van nieuwe financieringsbronnen moet verspilling van overheidsmiddelen (zoals de afschaffing van de dividendbelasting en hypotheekrenteaftrek) worden tegengegaan. Hierdoor wordt het tevens mogelijk het financieringstekort van de overheid echt terug te dringen.

De SP treedt op voor drastische arbeidstijdverkorting met behoud van loon. Om het perspectief van een 21-urige werkweek naderbij te brengen stelt zij een raamwerk van wettelijke maatregelen voor die ertoe moeten leiden dat mogelijk wordt. Minder werken kan werk voor iedereen betekenen. Herverdeling van betaald en onbetaald werk moet leiden tot verbetering van de arbeidsmarktkansen van vrouwen, mensen met een migratieachtergrond, de LHBT+-beweging en minderbedeelden.

- Arbeidsrecht uitbreiden, dus minimumloon omhoog en flex inperken
- Het bezit van meer dan één woning wordt verboden
- De SP blijft optreden voor onverkort stakingsrecht, ook voor ambtenaren.
- Zware vermogensbelasting

Wonen

De SP treedt op voor verlaging van woonlasten. Zij stelt daarom onder andere voor de huren te bevriezen en grootschalige bouwprojecten op te zetten om de woningnood op te lossen. Om het recht op wonen waar te maken wordt de woningbouw genationaliseerd. Het woonrecht voor jongeren vanaf 18 jaar wordt daadwerkelijk ingevoerd en gehandhaafd. Een wet voor een minimale woonruimte per gezin en individu. Bezit van meer dan tweemaal éénsgezinswoonruimte per rechtspersoon wordt verboden. Door een effectieve wetgeving wordt speculatie op de woningmarkt tegengegaan en een goede leegstandwet moet aan het schandelijke profiteren van de woningnood een einde maken.

- Sociale woningbouwverenigingen worden onderdeel van min BiZa
- De huurprijzen worden bevroren en vervolgens verlaagd door de markt te compenseren met overheids bouwplannen
- Bezit van meer dan tweemaal éénsgezinswoonruimte per rechtspersoon wordt verboden

Onderwijs & Cultuur

De SP treedt op voor het ongedaan maken van afbraak maatregelen op het terrein van onderwijs en sociaal-culturele voorzieningen. In het onderwijs zijn méér dan ooit nieuwe investeringen nodig. De SP vindt dat het Rijk prioriteit moet geven aan versterking van de zorg, volwasseneneducatie, vrouwenemancipatie, de LHBT+-beweging en voorzieningen voor migranten op het gebied van educatie. De regering moet voldoende financiële middelen ter beschikking stellen om ten behoeve van deze voorzieningen de toegankelijkheid en beschikbaarheid te garanderen.

- Basis-, middelbaar en hoger onderwijs worden gedekt door de staat, inclusief de daarbij behorende studiematerialen (boeken, geen iPads), met als tegenprestatie dat je minimaal 5 jaar lang dient te werken voor de staat
- Vrije bijdrage op scholen afschaffen
- Overheidsgesubsidieerde omscholing voor de beroepsbevolking.

Economie

De SP is voor uitbreiding van democratische controle en zeggenschap in bedrijven en instellingen. De maatschappelijke controle op automatisering moet worden versterkt. Daarom stelt de SP een reeks concrete maatregelen voor om de bevoegdheden van personeelsvertegenwoordigers en vakbonden uit te breiden.

- Zeggenschap aan vakbonden
- Democratisering van de arbeids werkplekken
- Meer milieubewuste automatisering
- Nationaliseren nutsbedrijven

Recht & veiligheid

De SP steunt alle maatregelen die bijdragen aan de vergroting van de economische zelfstandigheid van vrouwen en hun culturele en politieke emancipatie. Zij treedt onder andere op voor verbetering van voorzieningen voor kinderopvang. Invoering van calamiteiten- en zwangerschapsverlof voor verdieners onder de 200% van het minimumloon. De SP wil de mogelijkheden verruimen voor samenlevingscontracten waarin mensen zelf kunnen bepalen in welke mate en op welke onderdelen zij verplichtingen ten opzichte van elkaar aangaan, ongeacht geslacht. Zij zet zich in voor wettelijke maatregelen ter bescherming tegen seksueel geweld en misbruik.

De SP treedt op voor bestrijding van alle vormen van discriminatie. De overheid moet veel daadkrachtiger optreden tegen racisme, antisemitisme, seksisme, vreemdelingen- en LHBT+-haat. Het regeringsbeleid moet uiting geven aan de gelijkwaardigheid van alle in Nederland verblijvende burgers door het afschaffen van de bestaande rechtsongelijkheid en het opheffen van de sociaaleconomische achterstelling van migranten, waarmee criminaliteit wordt beperkt. Organisaties of bedrijven die racisme propageren moeten worden genationaliseerd en de leiding overhandigd aan diezelfde beschuldigde groepen als arbeiderszelfbestuur. Discriminatie van mensen op grond van hun seksuele praktijken en voorkeuren moet worden bestreden.

- Focus op rehabilitatie dan op het straffen van veroordeelden
- Gelijkheid en zelfstandigheid voor vrouwen, mindervaliden, mensen met een migratieachtergrond en de LHBT+-gemeenschap
- Alle vormen van racisme en discriminatie dienen worden tegengegaan

Natuur

De SP zet zich in voor een gezonde leefomgeving van mens en dier. Er is maar één aarde; de SP is zich daarvan bewust en wil daarom maatregelen treffen om er voor te zorgen dat de planeet duurzaam wordt gebruikt. De grootste vervuilers dragen daarbij de zwaarste lasten; Zij drukken immers het zwaarst op de leefomgeving. Door de overheid breed te organiseren, lukt het om als samenleving al een flinke slag te maken naar de klimaatdoelstellingen uit Parijs. De overheid gaat geen uitzonderingen meer maken voor bedrijven die de klimaatdoelen negeren.

- Biovlees uit de schappen, enkel nog scharrelvlees aanbieden. Stimuleren van onderzoek en het gebruik van GMO's met streng toezicht om ziekteverspreiding te voorkomen
- Biologische akkerbouw zwaar belasten en plantaardig biologisch voedsel duurder maken
- Visserij beperken en volledig inzetten op kweekvis
- Stoppen van ontbossing in Nederland en het steunen van herplanting projecten in het buitenland
- Basisscholen al aandacht laten besteden aan milieu, duurzaamheid en klimaatverandering

Milieu

De Rotterdamse haven wordt aangepakt. Om ervoor te zorgen dat arbeiders hun baan niet op de tocht zien staan door de maatregelen, wordt een speciaal “duurzaamwerkenfonds” opgericht. Hieruit worden medewerkers uit vervuilende industrieën gecompenseerd zodra hun baan wordt opgeheven en hieruit wordt tevens onderzoek naar schone energie en industrie bekostigd. Bedrijven en personen die de milieumaatregelen negeren krijgen boetes, waarvan de opbrengsten ook naar dit fonds gaan.

- Nationalisering van nutsbedrijven (Energie en watervoorziening)
- Groot inzet op thorium kernenergie om zo snel mogelijk CO2 neutraal te zijn.
- Zonnepanelen op zuidelijk gelegen daken verplichten
- Klimaatverandering tegengaan door de grootste vervuilers ter verantwoording te roepen door middel van energiebelasting
- Het gebruik van plastic ontmoedigen

Belasting & Financiën

De SP treedt op voor verhoging van koopkracht van lage en laagmiddeninkomens. Daarvoor moeten in de eerste plaats de minimumlonen en uitkeringen worden verhoogd; daarnaast dienen de prijscompensatie en het trendbeleid voor ambtenaren te worden hersteld. De SP wil onrechtvaardige inkomensverschillen terugdringen. Daarom moet het belastingstelsel zodanig worden gewijzigd dat (a) lage en laag-middeninkomens worden ontlast en (b) topinkomens (en in het bijzonder inkomens uit winsten en vermogens) zwaarder worden belast en (c) belastingfraude effectief kan worden bestreden.

- Garantie-inkomen dient te worden ingevoerd
- De belastingstelsel wordt zodanig gewijzigd dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen
- Onrechtvaardige inkomensverschillen dienen teruggedrongen te worden

Infrastructuur

De SP zet zich in voor goed openbaar vervoer voor alle Nederlanders. Daarom willen we er samen voor zorgen dat openbaar vervoer voor iedereen toegankelijk wordt en betaalbaar blijft. Het openbaar vervoer in Nederland laat te wensen over en is op dit moment op geen enkele wijze een concurrent voor de auto. Het is dan ook weinig verwonderlijk dat veel werkgevers hun werknemers een leaseauto van de zaak geven, omdat het kostentechnisch voordeliger is dan iemand langer met het openbaar vervoer te laten reizen.

Daarom komt er op voorstel van de SP een verbetering van het openbaar vervoer. De NS en ProRail worden genationaliseerd. Wij zien niets in het opknippen van het Nederlandse spoornet in kleinere stukken met verschillende aanbieders. Ervaringen in het buitenland leren dat dit leidt tot chaos voor de reizigers en de verspillingen van financiële middelen. Er zal worden ingezet op het ontwikkelen van interstedelijke Lightrail-systemen, rijdend zonder dienstregeling, waarmee aanzienlijke tijdswinst kan worden geboekt. Vanaf de stadscentra zorgt de SP voor meerdere transport-opties om de reistijd te optimaliseren. Voor korte afstanden zullen er vanaf grote treinstations meer leenfietsen worden aangeboden. Het autoverkeer in grote stadscentra wordt aan banden gelegd. De ruimte die het ontbreken van auto's creëert zal worden gebruikt voor betere tramnetwerken en busverbindingen in en rond de stad. Voor landelijk gelegen treinstations zullen elektrische deelauto's beschikbaar worden gemaakt.

- Nationaliseren van de NS en ProRail
- Nationaliseren gemeentelijk openbaar vervoer, wel wordt dit gemeentelijk geregeld
- Vanaf grote treinstations een ruim aanbod aan leenfietsen en streekvervoer
- Op landelijk gelegen locaties elektrische deelauto's beschikbaar maken
- Stijgende belastingen op benzine- en dieselaautos en dergelijke brandstoffen om milieuvriendelijke alternatieven te subsidiëren, bijv. hybrid auto
- Elk huishouden krijgt op jaarbasis 1000 km gratis OV. Huishoudens onder modaal krijgen 10.000 gratis kilometers OV

Overheid & Bestuur

De SP geeft hoge prioriteit aan herstel en modernisering van de sociale zekerheid. Daarom stelt zij voor: het minimumloon is het minimum. Dus 100 procent van het minimumloon voor alle uitkeringsgerechtigden. Uitkeringsgerechtigden kunnen aan de slag bij de vele (bouw)projecten die de SP wil verwezenlijken, of beginnen aan een studie. Dit willen we stimuleren door de mogelijkheden te verruimen om met behoud van uitkering te werken, te studeren, of aan een leer-werktraject te beginnen; daarnaast willen wij (her)intreders belonen met een individuele uitkering.

De SP treedt op voor de uitbreiding en digitalisering van de democratie. Zij wil de rechten van het individu tegenover de staat versterken, onder andere door een goede wetgeving op het gebied van privacy.

Burgers kunnen zelf moties indienen in (de te ontwikkelen) digitale omgeving van het Rijk. Bij steun van 20.000 mensen komt een motie op de politieke agenda. De SP wil de positie van de gekozen organen versterken, onder andere door het uitbreiden van de zelfstandige controlemogelijkheden van het parlement en door meer machten over te dragen aan de vakbonden.

De SP is voor democratisering van overheidsinstellingen en het terugdringen van de bureaucratie, door middel van digitalisering. De SP treedt op voor versterking van de lokale democratie, onder andere door verhoging van de algemene uitkering uit de gemeentelijke provinciefondsen, het stopzetten van grootscheepse gemeentelijke herindelingen en democratisering van benoeming van burgemeesters en Commissarissen van de Koning. De bevoegdheden van lagere overheden moeten worden uitgebreid ten behoeve van het regionaal sociaaleconomisch beleid. Bij de bestrijding van criminaliteit legt de SP het accent op misdaadpreventie en herintegratie in de maatschappij.

- Grondige kosten-batenanalyse van het Koningshuis, om erachter te komen of het Nederland meer oplevert dan het kost
 - Hieruit voortvloeiend: de eventuele afschaffing van het Koningshuis
- Hervormen Eerste Kamer
- Het overheidsapparaat en de democratie dienen gedigitaliseerd te worden

Defensie

De SP treedt op voor actieve vredespolitiek. De defensie-uitgaven moeten worden verlaagd. Nederland moet zich vrijmaken van de militaire invloed van de NAVO op eigen grondgebied en zich niet meer laten verleiden tot het meespelen in het geopolitieke theater van imperialistische interventies.

- Tegen interventiepolitiek
- Nieuwe Defensieverdragen met democratische landen
- Op termijn uittreden uit de NAVO

Internationaal

De SP is een internationalistische partij die solidair is met de bevrijdingsstrijd van onderdrukte volkeren en naties. Zij keert zich tegen schending van mensenrechten, waar dan ook ter wereld. Zij is voor versteviging van banden met Cuba, Venezuela, Palestina, Laos, Rojava en de Zapatista's en het opstellen van een overlegorgaan met de DVRK, Vietnam en China. De SP pleit voor solidariteit met onderdrukte tweede- en derdewereldlanden. De invloed van multinationale conglomeraten in de ontwikkelingssamenwerking moet worden teruggedrongen, alsook hun tendentieuze beïnvloeding van het discours rondom klimaatverandering. Daadwerkelijke solidariteit dient te worden gerealiseerd met de strijd van volkeren die zich ontworstelen aan de (neo)koloniale overheersing en uitbuiting. Dit betekent onder andere dat de Nederlandse regering zich in de internationale gemeenschap uitspreekt vóór verlichting (idealiter: kwijtschelding) van de gigantische schuldenlast waarmee de landen van de derde wereld al veel te lang zijn opgescheept.

De SP is voor een Europese samenwerking, maar tegen de neoliberale ondemocratische superstaat. Contact tussen de burger en Europa verbeteren; streven naar een beter bewustzijn van de EU bij de burger, d.m.v. het stroomlijnen van de bestuurlijke processen van de EU, met transparantie hierbij als speerpunt. Daarnaast willen we investeren in het voorlichten van al onze burgers, zodat zij zich meer bewust zijn van hun eigen vermogen om het politieke proces in de EU te beïnvloeden.

- Vóór Europese samenwerking, tegen de EU als ondemocratische superstaat en contact tussen de burger en Europa verbeteren
- Nederlandse regering moet de schulden van voormalige kolonies kwijtschelden
- Meer samenwerking met andere socialistische landen